

Kan. Millot nastavlja s ovom knjižicom seriju svojih studija i pouka o bl. Dj. Mariji. U ekonomiji spasenja Marija je uz Krista središnja tačka. Uz Krista je Marija svuda. Ona je posrednica i pomoćnica kod našeg otkupljenja, ona je i sada zagovornica i posrednica naša na nebesima. Njezin zagovor i pomoć proteže se na svu Crkvu. No ne samo na vojujuću na zemlji nego i na trpeću u čistilištu. I baš u ovoj knjizi objašnjuje nam pisac odnošaj bl. Dj. Marije prema dušama u čistilištu. Marija pomaže dušama u čistilištu. Auktor navodi sve momente dogmatske naravi, koji pokazuju opstojnost, okvir i razloge, zašto Marija pomaže dušama u čistilištu. Svoja izlaganja začinjuje pisac historijskim zgodama, koje tu Marijinu pomoć potvrđuju. — Knjižica će veoma dobro doći propovjednicima osobito za mjesec studeni.

S. B.

**Lemius (R. P.). — Le Culte du Coeur eucharistique de Jésus.** In-12. Prix: 6 fr.; franco 6 fr. 50; étranger 7 50; P. Téqui, libraire-éditeur, 82, rue Bonaparte, Paris-VIe.

To su konference (6), koje je autor održao u Notre-Dame de Grace u Parizu. Tu je izložena narav pobožnosti prema euharistijskom srcu Isusovu, njezina uzvišenost, veličina i uspješnost. Sve je to zavijeno u laki, privlačivi govornički stil. — Preporučujemo napose propovjednicima.

S. B.

**P. Fr. Zorell S. I.: Lexicon Graecum Novi Testamenti.** 2. edit. Paris (VI) Lethielleux 1931. — Cijena 150 'fr.

Između uvodnih knjiga »Cursus Scripturae Sacrae«, koje su izdali glasoviti Isusovci: Cornely, Knabenbauer i de Hummelauer, izdao je i Fr. Zorell god. 1911. po prvi put i svoj Novi testamenti Lexicon Graecum. Kritika se o djelu najlaskavije izrazila i učenjaku-filologu, Agregiranom Doktoru Papinskog Bibl. Inst. u Rimu, dala tim nove pobude. Postoji više rječnika te vrste. Najznamenitiji su: Grimm, Lexicon Graeco-latinum in libros Novi Testamenti, Lipsiae 1903, Preuschen, Griechisch-deutsches Handwörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur, Giessen 1910. Eding, Griechisch-deutsches Wörterbuch zum Neuen Testamente, Leipzig 1913. Moulton-Milligan, The Vocabulary of the greek Testament, illustrated from the Papyri and other non-literary Sources, London 1914. Nägeli, Der Wortschatz des Apost. Paulus, Göttingen 1905. Cremer-Kögel, Biblisch-theologisches Wörterbuch der neutestamentlichen Gräzität, X. Aufl. Gotha 1913. Neki od spomenutih rječnika doživjeli su i više izdanja. Tako na pr. Cremer-Kögelov izašao je i godine 1928. Svi ovi spadaju među najbolje. Sve pak nadmašuje Zorell-ov sa svojim unutaršnjim poredajem, potpunosti, za nas vrijedi tim više, jer je katolički i (s onim Grimm-ovim) jedini, koji je pisan katoličkim jezikom = latinski.

Već je za prvo izdanje pisao priznati bibličista prof. Jacquier: »Le Novi Testamenti Lexicon Graecum qu'a publiè le P. F. Zorell, S. I., est un excellent travail, bien au courant des études modernes de philologie grecque et des publications des papyrus et des inscriptions. Il est appelé à rendre de grands services à tous ceux qui étudient le texte grec du Nouveau Testament. C'est un instrument indispensable pour une exégèse vrai-

ment scientifique. Or y trouvera toutes les indications que comporte un bon dictionnaire et il a de plus l'avantage d'être écrit en latin, ce qui se mettre à la portée d'un plus grand nombre d'étudiants.<sup>1</sup>

Još se više može kazati za ovo drugo izdanje, koje je pred nama. Djelo je posvećeno sv. Ocu Piju XI. U predgovoru auktor velikodušno zahvaljuje svima, koji su mu pomogli bilo savjetom ili djelom u pripremi novog izdanja. Poimence spominje pok. P. Hetzenauera, kapucina, lateranskog biblicistu, pok. P. Fonck-a, nasljednika mu u Rimu P. Holzmeister-a i P. Merk-a p. VII. U uvodu De orthographia daje kao i u prvom izdanju u glavnim potezima norme: 1) de litteris consonantibus et vocalibus, 2) de apicibus, spiritu et accentu u odnosu k hebrejskom i aramejskom IX.—XV. U Elenchus abbreviationum per sigla nabraja novije i najnovije edicije Novog Zavjeta; osobito se ističe dotjerana i umnožena obradba obzirom na Papyros i Inscriptiones. Posve iz nova dodaje popis stručno-bibličkih znanstvenih revija — XXII.

Već na prvi pogled u sam rječnik primjećuje se melioracija u tehničkom dijelu. Dok je u prvom izdanju grčka riječ bila tiskana kursivom i dosta sitnim slovima, u novom je ona krupna (u rukopisu dvaput podcrtana), masna (»nero«), da se odmah ističe. Glavni pak »forte« rječnikov je u tom: za najnoviju filološku metodu u historičnoj gramatici ide auktor stručnjacima na ruku; da ne gube vremena, označio je u uvodu protumačenim siglama i asteriskom mjesta gdje se po prvi put dotična riječ pojavljuje bilo u sv. Pismu ili pak u svjetovnoj literaturi. To je od ne male važnosti kod određivanja prvog i pravog smisla riječi. Ususret je također pošao eksegeti sa sitnom oznakom brojem 1 povrh linije označujući, da je dotična riječ *ἀπαξ λεγόμενον* u N. Z. Tim se štedi vrijeme i energija. Dok je u prvom izdanju numerirao stranice, u ovom upotrebljava način velikih modernih (ne ekskluzivno) Dikcionera numerirajući kolone, a to i opet olakšava i dovodi k jedinstvenom citiranju i konfrontiranju. Uporabom spomenute nove literature opseg se je rječnika znatno (za preko 100 stranica) povećao: prvo brojilo je 646 strana, drugo broji 1502 stupca.

Ovim je djelom ispunjena praznina, koja se davno osjećala iza — pred više godina — raspačanog prvog izdanja. Svi će Papyrolozi i Eksegete puni zahvalnosti segnuti za djelom već davno renomiranog lingviste, jer je on samo ove imao pred očima.

**Dr. Nikola Žuvić.**

**Lusseau—Collomb, Manuel D'Études Bibliques, Tome V (I. partie).** Les Actes des Apôtres. Les grandes Épîtres de saint Paul. Paris. Pierre Tequi, Libraire-Éditeur. 1930.

Ovaj biblijski priručnik imat će pet svezaka. Zasnovan je na širokoj bazi, da uzmognu slušači bogoslovlja lakoćom čitati specijalne komentare.

Pisci priručnika nenamjeravaju izdati introdukciju u užem smislu. Oni žele, da njihovi slušači prodru u samo srce sv. Pisma; da vide ljepotu objavljenih istina, a ne samo njihov okvir. Pomna egzegeza treba da po-

<sup>1</sup> Études de critique et de philologie du Nouveau Testament. Paris 1920. — p. 76.